

Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova

Academia de Științe a Moldovei (Secția Științe Sociale, Economice, Umanistice și Arte)

Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice

Institutul de Istorie

Institutul de Filologie Română „Bogdan Petriceicu-Hașdeu”

Conferința științifico - practică națională cu participare internațională

30 DE ANI DE LA ADOPTAREA DECLARAȚIEI DE INDEPENDENȚĂ A REPUBLICII MOLDOVA: ASPECTE POLITICO-JURIDICE ȘI SOCIAL-ECONOMICE

Chișinău, 26 august 2021

**Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova
Academia de Științe a Moldovei (Secția Științe Sociale, Economice,
Umanistice și Arte)
Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice
Institutul de Istorie
Institutul de Filologie Română „Bogdan Petriceicu-Hașdeu”**

au deosebită plăcere de a Vă invita să participați la lucrările conferinței
științifico-practice naționale cu participare internațională

**30 DE ANI DE LA ADOPTAREA DECLARAȚIEI DE INDEPENDENȚĂ A
REPUBLICII MOLDOVA: ASPECTE POLITICO-JURIDICE ȘI SOCIAL-
ECONOMICE**

**Conferința se va desfășura joi, 26 august 2021, ora 10.00, în
regim online**

Link-ul pentru conectare la conferință:

<https://us02web.zoom.us/j/82114310217?pwd=Z3JKQlIJZk85cGxySHJxUis0U1ZwUT09>

Identificator: 821 1431 0217

Cod de acces: 270891

Regulament

09.45 – 10.00: conectarea participanților

10.00 – 10.30: deschiderea reuniunii științifice: alocuțiuni și mesaje

10.30 – 12.00: prezentarea rapoartelor științifice

12.00 – 12.30: intervenții, dezbateri

12.30 – 13.00: pauză

13.00 – 14.30: activități în cadrul paneelelor

14.30 – 14.45: totalizarea și încheierea lucrărilor conferinței

Rapoarte științifice: 10 min.

Comunicări științifice: 5 - 6 min.

Intervenții: 3 min.

COMITETUL ȘTIINȚIFIC

JUC Victor, doctor habilitat în științe politice, profesor universitar, directorul Institutului de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice, *Președinte*

MORARU Victor, doctor habilitat în științe politice, profesor universitar, membru corespondent, coordonatorul Secției Științe Sociale, Economice, Umanistice și Arte a Academiei de Științe a Moldovei

COJOCARU Gheorghe, doctor habilitat în științe istorice, conferențiar universitar, directorul Institutului de Istorie

CORCINSCHI Nina, doctor habilitat în filologie, conferențiar universitar, directorul Institutului de Filologie Română „Bogdan Petriceicu-Hașdeu”

CUȘNIR Valeriu, doctor habilitat în drept, profesor universitar, director adjunct al Institutului de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice

COMITETUL ORGANIZATORIC

JUC Victor, doctor habilitat în științe politice, profesor universitar, directorul Institutului de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice, *președinte*

CONDRATICOVA Liliana, doctor habilitat în științe istorice, conferențiar universitar, secretarul științific general al Academiei de Științe a Moldovei

CIUMAC Svetlana, doctor în economie, conferențiar cercetător, cercetător științific coordonator, Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice,

BĂDILEANU Marina, doctor în economie, CȘ I, Centrul de Economia Industriei și Serviciilor din cadrul Institutului Național de Cercetări Economice „Costin C. Kirițescu” al Academiei Române

SPRINCEAN Serghei, doctor habilitat în științe politice, conferențiar universitar, secretarul științific al Institutului de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice

BÎRLĂDEANU Virgiliu, doctor în istorie, conferențiar universitar, Institutul de Istorie

TOFAN Eugenia, cercetător științific, Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice

PROGRAM

Cuvânt de deschidere

JUC Victor, doctor habilitat în științe politice, profesor universitar, directorul Institutului de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice

Mesaje de salut

TOPALĂ Anatolie, doctor în științe fizico-matematice, conferențiar universitar, ministru, Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova

MORARU Victor, doctor habilitat în științe politice, profesor universitar, membru-corespondent, vicepreședinte al Academiei de Științe a Moldovei

COJOCARU Gheorghe, doctor habilitat în științe istorice, conferențiar universitar, directorul Institutului de Istorie

CORCINSCHI Nina, doctor habilitat în filologie, conferențiar universitar, directorul Institutului de Filologie Română „Bogdan Petriceicu-Hașdeu”

Moderator:

JUC Victor, doctor habilitat în științe politice, profesor universitar, directorul ICJPS

RAPOARTE ȘTIINȚIFICE

JUC Victor, doctor habilitat în științe politice, profesor cercetător, directorul Institutului de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice. **Declarația de Independență a Republicii Moldova: aspirații versus realități**

CUȘNIR Valeriu, doctor habilitat în drept, profesor universitar, director adjunct al Institutului de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice. **30 de ani de la adoptarea Declarației de Independență a Republicii Moldova: reflecții privind contextul realităților și perspectivele**

ENCIU Nicolae, doctor habilitat în științe istorice, conferențiar universitar, director adjunct al Institutului de Istorie. **Moldografie: Republica Moldova la trei decenii de la proclamarea independenței de stat**

SMOCHINĂ Andrei, doctor habilitat în drept, profesor universitar, cercetător științific principal, Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice. **SMOCHINĂ Carolina**, doctor în drept, profesor universitar, Universitatea Europeană din Lefke (Cipru). **Declarația de Independență a Republicii Moldova – garant al exercitării drepturilor și libertăților tuturor cetățenilor**

MOCANU Victor, doctor în sociologie, conferențiar cercetător, Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice, **DUMBRĂVEANU Andrei**, doctor în sociologie, conferențiar universitar, Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice. **Republica Moldova la trei decenii de tranziție: abordare sociologică**

ȚĂRANU Anatol, doctor în științe istorice, conferențiar universitar, Institutul de Istorie. **Aspecte geopolitice ale Declarației de Independență a Republicii Moldova**

BAHNARU Vasile, doctor habilitat în filologie, profesor universitar, cercetător științific principal, Institutul de Filologie Română „Bogdan Petriceicu-Hașdeu”. **Declarația de Independență și Constituția Republicii Moldova: aspecte juridice și lingvistice privind funcționarea limbilor pe teritoriul Republicii Moldova**

PASCARU Ana, doctor habilitat în filosofie, conferențiar cercetător, șeful Secției Filosofie, Institutul de Istorie. **Perspectiva filosofică în cunoașterea societății: cazul Republicii Moldova**

COMUNICĂRI ȘTIINȚIFICE

Panelul nr.1.

Moderatori

CUȘNIR Valeriu, doctor habilitat în drept, profesor universitar, director adjunct al Institutului de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice.

FRUNZĂ Iurie, doctor în drept, conferențiar universitar, Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice.

1. BALMUȘ Victor, doctor habilitat în drept, profesor cercetător, Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice. **Impactul jurisprudenței „constante” a Curții Constituționale a Republicii Moldova asupra calității actelor normative și a drepturilor justițiabililor**

2. COSTACHI Gheorghe, doctor habilitat în drept, profesor universitar, Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice. **Accesul liber la justiție – premisă importantă a calității justiției**

3. OSOIANU Tudor, doctor în drept, profesor universitar, Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice. **Impactul hotărârilor Curții Constituționale a Republicii Moldova asupra jurisprudenței în materie de procedură penală**

4. COJOCARU Rodion, doctor în drept, conferențiar universitar, Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice. **Impactul jurisprudenței CtEDO asupra legislației și practicii judiciare naționale**

5. RUSU Vitalie, doctor în drept, conferențiar universitar, Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice. **Particularitățile și condițiile colectării informațiilor de la furnizorii de servicii de comunicații electronice în procesul penal**

6. ARSENI Igor, doctor în drept, cercetător științific superior, Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice. **Производство по делам с незначительной ценой иска как способ оптимизации искового производства**

7. NASTAS Andrei, doctor în drept, conferențiar universitar, Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice. **Asigurarea veridicității declarațiilor prin mijloace de drept penal: premisă privind calitatea actului de justiție**

8. IACUB Irina, doctor în drept, conferențiar universitar, Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice. **Expertiza juridică în sistemul activităților expertologice**

9. SCORPAN Alesea, doctorandă. **Urmărirea și recuperarea bunurilor infracționale: instrumentariul juridic național și internațional**

10. SECRIERU Natalia, doctorandă. **Scoaterea persoanei de sub urmărirea penală, suspendarea și reluarea urmăririi penale: reglementări naționale și exigențele CEDO**

11. LUTENCO Nadejda, doctorandă. **Incriminarea faptelor de violență sexuală: reglementări normative naționale și standarde internaționale**

12. DONICA Ina, doctorandă. **Bănuiala rezonabilă versus componenta infracțiunii: temei pentru începerea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală**

13. NEMȚANU Constantin, doctorand (România). **Investigarea infracțiunilor privind regimul armelor și munițiilor: reflecții privind probatoriul penal**

14. GOLODIN Oana Janina, doctorandă (România). **Bănuiala rezonabilă în cazul infracțiunilor de corupție**

15. FRUNZĂ Iurie, doctor în drept, conferențiar universitar, Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice. **Tendințe în dezvoltarea profesiei de avocat în 30 de ani de la obținerea independenței Republicii Moldova**

16. ZOSIM Alexandru, doctor în drept, conferențiar universitar, Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice. **Politica penală a Republicii Moldova: repere istorice, realități și tendințe**

17. PITERSCHI Eugeniu, doctorand. **Cercetarea delimitării infracțiunii falsificarea probelor și falsul în acte publice de la independența Republicii Moldova și până în prezent**

Panelul nr.2.

Moderatori

CIUMAC Svetlana, doctor în economie, conferențiar cercetător, cercetător științific coordonator, Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice

BĂDILEANU Marina, doctor în economie, CȘ I, Centrul de Economia Industriei și Serviciilor din cadrul Institutului Național de Cercetări Economice „Costin C. Kirițescu” al Academiei Române

1. CORNEA Sergiu, doctor habilitat în științe politice, rector Universitatea de Stat „B.P. Hașdeu” din Cahul. **Organizarea teritorială a puterii locale în programele partidelor politice din Republica Moldova**

2. MOCANU Ion, doctor în sociologie, cercetător științific superior, Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice. **Republica Moldova la 30 de ani de independență: evoluția încrederii populației în instituțiile puterii de stat**

3. CIUMAC Svetlana, doctor în economie, conferențiar cercetător, Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice. **Evaluări privind relațiile internaționale ale Republicii Moldova în perioada de 30 ani de la adoptarea Declarației de Independență**

4. UNGUREANU Veaceslav, doctor în științe politice, cercetător științific coordonator, Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice. **Reflecții asupra dezvoltării Republicii Moldova pe dimensiunea asigurării securității naționale la 30 de ani de independență: realizări, eșecuri și perspective**

5. ROGOVAIA Galina, doctor în filosofie, conferențiar cercetător, Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice. **Развитие государственно-церковных отношений в Республике Молдова за годы демократического созидания**

6. DIACON Maria, doctor în științe politice, conferențiar universitar, Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice. **Evoluția afirmării internaționale a Republicii Moldova prin prisma activității partidelor politice**

7. POTOROACĂ Mihai, cercetător științific, Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice. **Schimbări și tendințe în structura profesional ocupatională a populației Republicii Moldova în perioada de independență**

8. BĂDILEANU Marina, doctor în economie, CȘ I al Centrului de Economia Industriei și Serviciilor din cadrul Institutului Național de Cercetări Economice “Costin C. Kirițescu” al Academiei Române. **Trei decenii de integrare și independența în context european**

9. SIMA Cristian, doctor în economie, CȘ II al Centrului de Economia Industriei și Serviciilor din cadrul Institutului Național de Cercetări Economice “Costin C. Kirițescu” al Academiei Române. **30 de ani de colaborare economică între România și Republica Moldova**

10. GROSU Ruslana, doctor în științe politice, conferențiar universitar, Academia Militară a Forțelor Armate „Alexandru cel Bun”. **Vectorul oriental de politică externă a Republicii Moldova: de la conceptualizare la operaționalizarea cooperării cu unele state din Orientul Mijlociu**

11. TOFAN Eugenia, cercetător științific, Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice. **Declarația de Independență a Republicii Moldova – act de semnificație edificatoare**

12. CONSTANTINOV Valentin, doctor habilitat în științe istorice, cercetător științific principal, Institutul de Istorie. **Republica Moldova: dilemele identitare la trei decenii de la Independență**

13. **NEGRU Gheorghe**, doctor în științe istorice, cercetător științific coordonator, Institutul de Istorie. **PCM în apărarea moldovenismului sovietic (1986-1989)**

14. **NEGRU Elena**, doctor în științe istorice, cercetător științific coordonator, Institutul de Istorie. **Construcția identitară în Republica Moldova: interpretări ale istoriografiei occidentale**

15. **GORBATIUC Marina**, cercetător științific, Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice. **ОБСЕ/БДИПЧ и демократическое правление в период становления независимости Республики Молдова**

16. **STRATAN Iuliana**, doctorandă. **Colaborarea Republicii Moldova cu partenerii de dezvoltare la 30 de ani de independenta**

Panelul nr.3.

Moderatori

VARZARI Pantelimon, doctor habilitat în științe politice, profesor universitar, Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice

SPRINCEAN Serghei, doctor habilitat în științe politice, conferențiar universitar, secretar științific, Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice

1. **VARZARI Pantelimon**, doctor habilitat în științe politice, profesor universitar, Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice. **Puterea de coaliție a construcțiilor politice după alegerile parlamentare de legislatura a X-a**

2. **RUSANDU Ion**, doctor în filosofie, conferențiar cercetător, Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice. **Noua realitate politică din Republica Moldova postelectorală 2021**

3. **PERU-BALAN Aurelia**, doctor habilitat în științe politice, conferențiar universitar, Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice. **Alegerile parlamentare din Republica Moldova, 11 iulie 2021: mituri politice, mesaje electorale și confirmarea teoriei votului util**

4. **CORNEA Valentina**, doctor în sociologie, Universitatea „Dunărea de Jos” Galați (România). **Traseismul politic: implicații pentru buna guvernare**

5. **ЧЕРВИНСКАЯ Ирина Александровна**, научный сотрудник Института экономики НАН Беларуси. **Защита национального экспортера на международных торговых площадках как политическая проблема молодого государства**

6. **GEORGESCU Luminița**, CȘ al Centrului de Economia Industriei și Serviciilor din cadrul Institutului Național de Cercetări Economice “Costin C. Kirițescu” al Academiei Române. **Relațiile economice dintre România și Republica Moldova. Trecut, prezent și viitor**

7. **BULEARCA Marius**, doctor în economie, CȘ I, al Centrului de Economia Industriei și Serviciilor din cadrul Institutului Național de Cercetări Economice “Costin C. Kirițescu” al Academiei Române. **Infrastructura sistemului de transport al gazelor naturale din România și geo-politica resurselor energetice mai puțin poluante**

8. **EȚCO Diana**, doctor în științe istorice, cercetător științific superior, Institutul de Istorie. **Parcursul istoric al învățământului național din Republica Moldova. Perspective și realizări**

9. **TAȘCĂ Mihai**, doctor în drept, conferențiar cercetător, Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice. **Două proiecte de constituție elaborate în Basarabia în anul 1918**

10. ALBU Natalia, doctor în științe politice, conferențiar universitar, Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice. **Reziliența în sectorul de securitate - mecanism a bunei guvernări**

11. CUȘNIR Valeriu, doctor habilitat în drept, profesor universitar, Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice. **CARA Evghenii**, doctorand. **Terorismul și separatismul: interacțiunea pe plan național și internațional**

12. POSTICĂ Alexandru, cercetător științific, Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice. **Discursul fricii ca formă a discursului de ură și instigare la discriminare în campaniile electorale din Republica Moldova**

13. PROCA Florin, doctorand (România). **Cadrul juridic european privind drepturile și obligațiile deținuților**

14. BOLOȘ Petru, doctorand (România). **Obiectul mitei (coruperii): cerințele legii și practica judiciară**

15. SPRINCEAN Serghei, doctor habilitat în științe politice, conferențiar universitar, secretar științific, Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice. **Oportunități politice pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană**

16. DRĂNICERU Mihai, doctorand. **Garanții juridice privind exercitarea atribuțiilor de serviciu de către magistrați: abordare comparativă**

Panelul nr.4

Moderatori

BRAGA Lilia, doctor în filosofie, conferențiar cercetător, Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice

CERVINSKII Alexandr, кандидат философских наук, доцент, старший научный сотрудник отдела социальной экологии и биоэтики Института философии НАН Беларуси.

1. BRAGA Lilia, doctor în filosofie, conferențiar cercetător, Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice. **Направленность развития политического процесса в Республике Молдова в контексте современных глобальных общественно-политических изменений**

2. CEACÎR Irina, doctor în științe politice, cercetător științific superior, Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice. **Unele reflecții privind adaptarea culturii organizaționale la noile realități postpandemice**

3. DUMITRAȘCO Marica, doctor în economie, conferențiar cercetător, Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice. **Engagement of The Republic of Moldova and eastern partnership countries in the regional value chains: a cross country comparisons and convergence points**

4. MOVILEANU Pavel, doctor habilitat în economie, profesor universitar, Universitatea Agrară de Stat din Moldova. **Promovarea științei universitare în sectorul agro-alimentar din Republica Moldova**

5. ЗАХАРОВА Наталья Евгеньевна, кандидат философских наук, зав. отделом социальной экологии и биоэтики Института философии НАН Беларуси. **Социоэкологические приоритеты как фактор устойчивого развития государства**

6. ЛАЗАРЕВИЧ Наталья Александровна, кандидат философских наук, доцент, ведущий научный сотрудник отдела социальной экологии и биоэтики Института философии НАН Беларуси. **Развитие человеческого потенциала в условиях глобальных изменений**

7. ШИРОКАНОВ Дмитрий Иванович, академик НАН Беларуси, доктор философских наук, профессор, главный научный сотрудник отдела теории познания и методологии науки Института философии НАН Беларуси; **БУСЛОВА Марина Казимировна**, кандидат философских наук, доцент, доцент кафедры философии и истории Белорусского Государственного университета физической культуры. **Информационный вектор развития современного государства**

8. КОЛЫЧЕВ Петр Михайлович, доктор философских наук, профессор, профессор Санкт-Петербургского Государственного университета аэрокосмического приборостроения. **Релятивная онтология как теоретическая основа исследования социальной динамики**

9. ХАХАЛОВА Анна Алексеевна, кандидат философских наук, старший научный сотрудник Института социологии Российской академии наук. **Деятельностный подход: современные реалии и перспективы описания социальной динамики**

10. ЧЕРВИНСКИЙ Александр Сергеевич, кандидат философских наук, доцент, старший научный сотрудник отдела социальной экологии и биоэтики Института философии НАН Беларуси. **Академик АНМ Урсул А.Д. и его концепция устойчивого развития**

11. НИКИТИНА Юлия Федоровна, научный сотрудник отдела информационных и когнитивных процессов Института философии НАН Беларуси. **Технологические инновации как основа национальной безопасности государства**

12. NEAGU Cornelia, doctor în economie, CȘ I al Centrului de Economia Industriei și Serviciilor din cadrul Institutului Național de Cercetări Economice “Costin C. Kirițescu” al Academiei Române. **Globalizarea economica- beneficii, oportunitati si provocari in contextul pandemiei COVID 19**

13. CUCOȘ Diana, doctor în drept, conferențiar cercetător, Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice. **The Global Compact for Safe, Orderly and Regular Migration: Its Legal Impact on International Law**

14. CERNOMOREȚ Sergiu, doctor în drept, conferențiar universitar, Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice. **Relevanța mijloacelor de drept penal privind ocrotirea sănătății publice în condițiile pandemiei COVID-19**

15. JITARIUC Vitalie, doctorand. **Urmărirea penală în cauzele de trafic umane: actul de sesizare și algoritmul acțiunilor**

16. SOSNA Boris, doctor în drept, profesor universitar, Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice. **Изменение норм регулирующих социальную защиту в процессах европейской интеграции Республики Молдова**

17. RUSTANOVICI Ludmila, cercetător științific, Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice. **Некоторые аспекты обеспечения социальной сплоченности в обществе Республики Молдова**